

Dosarul nr. 2rac-218/2022
2-18160950-01-2rac-14092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (A. Arhip)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de lichidatorul Dorin Ciobanu în
interesele Societății cu Răspundere Limitată „Novalis” în proces de lichidare,

la cererea reprezentantului lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată
„Novalis”, avocatul Capbătut Sergiu cu privire la aprobarea raportului final de lichidare
și încetarea procesului în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă
de Serviciului Fiscal de Stat împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Novalis” cu
privire la dizolvarea societății prin lichidare,

împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 decembrie 2012, Inspectoratul Fiscal de Stat a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SRL „Novalis” cu privire la dizolvarea societății prin lichidare,
solicitând inițierea procedurii de lichidare a SRL „Novalis” în temeiul Legii nr. 845-
XII din 03 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, încetarea
împuternicirilor administratorului SRL „Novalis” cu destituirea acestuia din funcție.

În motivarea acțiunii Inspectoratul Fiscal de Stat a menționat că SRL „Novalis” a
fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la data de 12 februarie 2001 cu nr. xxxx.
Din anul 2011, agentul economic nu a prezentat nici o dare de seamă fiscală, iar
conform extraselor din registrele oficiale agentul economic nu dispune de bunuri
imobile.

Reclamantul a invocat prin prisma art. 34 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 845-XII din
03 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi că, activitatea agentului
economic contravine ordinii publice prin următoarele acțiuni, nu desfășoară activitate
de antreprenoriat, nu prezintă dări de seamă fiscale, aceasta fiind un temei legal de

inițiere a procedurii de lichidare în temeiul Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2012 a Judecătorei Comerciale de Circumscripție s-a dispus dizolvarea SRL „Novalis”, cu deschiderea procedurii lichidării, fiind desemnat în calitate de lichidator Dorin Ciobanu.

S-au încetat împuternicirile administratorului SRL „Novalis” cu destituirea acestuia din funcție și s-a interzis acestuia să inițieze operațiuni în numele societății dizolvate, sub sancțiunea răspunderii personale și solidară pentru operațiunile pe care le-a întreprins.

Prin încheierea din 05 mai 2015 a Judecătorei Comerciale de Circumscripție s-a admis cererea lichidatorului Dorin Ciobanu și s-a înlocuit prin subrogare în procesul de lichidare a SRL „Novalis” lichidatorul persoană fizică Ciobanu Dorin cu lichidatorul în persoana administratorului autorizat Ciobanu Dorin.

Prin încheierea din 08 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, a fost aprobat bilanțul provizoriu de lichidare a SRL „Novalis”, inclusiv valoarea activelor inventariate și tabelul creanțelor înaintate și validate de lichidator, precum și actele juridice încheiate de lichidator în cadrul procedurii.

S-a pus în sarcina lichidatorului obligația de a continua procedura de lichidare a SRL „Novalis”, de a executa și a finaliza operațiunile curente, de a valorifica și înstrăina activele societății dizolvate sub orice formă prevăzută de lege, de a reprezenta societatea în relațiile cu terții și în litigiile aflate pe rolul instanțelor de judecată, de a urmări silit debitorii societății și de a încasa creanțele ei, inclusiv cele legate de insolvabilitatea debitorilor, de a executa creanțele creditorilor validați, de a întocmi bilanțul final de lichidare a societății și, după caz, de a întocmi proiectul planului de repartizare a activelor, de a încheia acte juridice și de a îndeplini orice alte acțiuni în măsura în care sunt necesare pentru procedura de lichidare.

La 15 noiembrie 2021, lichidatorul societății debitoare a prezentat Raportul final de lichidare a persoanei juridice.

În motivarea acestuia a reliefat că, prin bilanțul provizoriu aprobat de instanță s-a determinat existența unor active în valoare de 34 989 259,22 lei și a pasivelor în valoare de 72 670,06 lei.

Potrivit răspunsurilor primite de la instituțiile de resort, debitorul nu dispune de bunuri mobile sau imobile, alte drepturi nepatrimoniale, care ar putea fi valorificate în cadrul procedurii de lichidare, cu excepția creanței în sumă de 18 219 652,69 lei, validată față de debitorul SRL „Daleron-Com”.

Având în vedere faptul că, în cadrul procedurii de lichidare desfășurate, lichidatorul a întreprins toate măsurile și operațiunile posibile în vederea determinării, valorificării și finisării operațiunilor necesare lichidării, conchide că menținerea personalității juridice a SRL „Novalis” în scopul lichidării nu mai este necesară.

Prin cererea depusă reprezentantul lichidatorului SRL „Novalis”, avocatul Capbătut Sergiu a solicitat aprobarea raportului final de lichidare al SRL „Novalis”, încetarea procesului de lichidare și dispunerea radierii debitorului din Registrul de stat al persoanelor juridice, precum și punerea în sarcina lichidatorului – administratorul autorizat Ciobanu Dorin ca, în cazul în care după încetarea procedurii de lichidare și radiere a SRL „Novalis” din Registrul de stat al persoanelor juridice, va surveni situația

achitării efective, parțiale sau totale a creanțelor înregistrate de societatea lichidată față de debitori, să depună în instanța de judecată cerere cu privire la redeschiderea procedurii de lichidare a SRL „Novalis”, în vederea distribuirii sumelor încasate și repartiției lor în ordinea prevăzută de art. 233 din Codul civil.

Prin hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Central a fost aprobat raportul final al SRL „Novalis”.

S-a încetat procesul de lichidare și s-a dispus radierea SRL „Novalis” din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

S-a pus în sarcina administratorului autorizat Ciobanu Dorin ca în cazul în care după încetarea procedurii și radierii SRL „Novalis” din Registrul de stat al persoanelor juridice va surveni situația achitării participanților activelor ce li se cuvin și creanțelor creditorilor să depună în sediul instanței de judecată cererea cu privire la redeschiderea procedurii de lichidare în vederea efectuării distribuției sumelor încasate și repartiției lor în ordinea prevăzută de art. 233 din Codul civil.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 noiembrie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel nemotivat, iar la 29 martie 2022 a depus apel motivat, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a raportului final de lichidare și bilanțul definitiv de lichidare al SRL „Novalis”, cu obligarea lichidatorului de a depune cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvență.

Prin decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

S-a casat hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, și adoptă o hotărâre nouă prin care s-a respins propunerea reprezentantului lichidatorului SRL „Novalis”, avocatul Capbătut Sergiu privind aprobarea raportului final de lichidare și bilanțul definitiv al SRL „Novalis”.

S-a obligat lichidatorul Dorin Ciobanu să depună cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvență în privința SRL „Novalis”.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță nu a determinat corect raportul juridic dedus judecății, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost stabilite și elucidate pe deplin, nefiind dată o apreciere completă a probelor, iar în consecință fiind emisă o soluție greșită.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că Serviciul Fiscal de Stat a depus obiecții la raportul final de lichidare, manifestându-și dezacordul cu încetarea procedurii de lichidare pe motiv că lichidatorul urma să depună cerere introductivă în instanța de insolvență deoarece conform Raportului final și înscrisurilor anexate la prezenta cauză, s-a stabilit că pasivele persoanei juridice SRL „Novalis” constituie în total suma de 72 670,06 lei, din care 5 400 lei capitalul statutar, 42 992 lei datorii comerciale și 29 677,98 lei datorii față de bugetul de stat, iar activele societății actualmente constituie 18 219 652,69 lei.

La fel, s-a constatat existența unui activ format dintr-o creanță inactivă, față de debitorul SRL „Daleron-Com” în procedura de insolvență, care nu este o creanță certă și activă care ar putea fi repartizată în scopul stingerii datoriilor.

Instanța de apel a concluzionat că din materialele cauzei se atestă nerespectarea prevederilor art. 237 din Codul civil or, SRL „Novalis” nu a repartizat careva active nete, de unde și se atestă faptul lipsei temeiului legal de radiere a persoanei juridice.

Respectiv, instanța de apel a reținut drept plauzibile argumentele apelantului potrivit cărora în situația în care se atestă nerepartizarea activelor nete, incapacitatea de plată, lipsește hotărârea privind intentarea procesului de insolvabilitate față de persoana juridică și acordul creditorilor validați privind continuarea procedurii de lichidare fără a intenta procesul de insolvabilitate, instanța nu a avut temei legal de a dispune încetarea procesului de lichidare în privința SRL „Novalis” și radierea întreprinderii din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

La 26 august 2022, lichidatorul Dorin Ciobanu în interesele SRL „Novalis” în proces de lichidare, a depus recurs împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei contestate cu emiterea unei decizii noi de menținere a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de apel, menționând că la caz creanța SRL „Novalis” în sumă de 18 219 652,69 lei, inclusă în tabelul creanțelor și validată prin semnătura judecătorului în cadrul procesului de insolvabilitate al SRL „Daleron-Com”, în temeiul legii dispune de efectul certitudinii, fiind confirmată printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Totodată, în conformitate cu ordinul Ministerului Finanțelor nr. 119 din 06.08.2013 privind aprobarea Planului general de conturi contabile, planul general de conturi contabile este elaborat în baza Standardelor Naționale de Contabilitate (SNC) și a altor acte normative contabile, ținând cont de cerințele de prezentare a informațiilor în situațiile financiare și necesitățile informaționale ale entității. Planul general de conturi contabile reglementează modul de înregistrare a faptelor economice în conturi care rezultă din prevederile SNC și altor acte normative contabile. Planul general de conturi contabile cuprinde 9 clase: 1. Active imobilizate; 2. Active circulante 3. Capital propriu 4. Datorii pe termen lung 5. Datorii curente 6. Venituri 7. Cheltuieli 8. Conturi de gestiune 9. Conturi extrabilanțiere.

Astfel, în conformitate cu ordinul nominalizat mai sus, la clasa 2 active circulante, subclasa 22 creanțe comerciale și calculate, la contul 221 sunt incluse ca active faptele economice constituie din creanțele comerciale înregistrate de entitate față terți, debitori.

Ca urmare, în conformitate cu reglementările în vigoare, la activul societății sunt incluse și creanțele comerciale deținute de societăți.

Astfel lichidatorul SRL „Novalis” nu putea contrar prevederilor legale să nu includă și reflecte în bilanțul de lichidare a societății dizolvate activele societății constituite din creanțele deținute de societate și care în corespundere cu reglementările enunțate mai sus, constituie un activ al societății, mai mult, fiind confirmat prin acte procesuale care au efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, constituind în cazul de față creanța SRL „Novalis” în sumă de 18 219 652,69 lei față de societatea insolubilă SRL „Daleron- Com”.

Respectiv, faptul că creanțele față de terți, la caz creanța SRL „Novalis” față de SRL „Daleron- Com” urmărită de creditor în cadrul procesului de insolvabilitate al SRL „Daleron-Com” reprezintă un activ al societății dizolvate rezultă din reglementările normative în vigoare și printre altele fiind stabilit inclusiv prin încheierea irevocabilă a

Judecătoria Chișinău, sediul Central nr.2i-1419/18 din 08.04.2019 prin care a fost aprobat bilanțul provizoriu de lichidare al SRL „Novalis” cu valoarea activului format și din această creanță în mărime de 18 219 652,69 lei, față de pasivele societății în valoare de 72 670,06 lei.

Ca urmare, aprecierile instanței de apel, de fapt și în esența lor preluate din poziția Serviciului Fiscal de Stat că, creanța SRL „Novalis” față de SRL „Daleron-Com” nu poate fi considerată drept un activ, deoarece s-ar referi la o creanță care nu este certă și activă după cum se menționează, vin în contradicție cu prevederile legii insolvenței și reglementările legislației în vigoare care au fost invocate mai sus de recurent.

Astfel, activul și pasivul societății SRL „Novalis” este constituit în cazul de față după cum a fost întocmit și reflectat de lichidatorul societății dizolvate potrivit bilanțului de lichidare aprobat de către instanța judecătorească prin încheierea irevocabilă nr.2i-1419/18 din 08.04.2019, ca fiind format din activ - creanța în sumă de 18 219 652,69 lei față de SRL „Daleron-Com” și pasiv - creanțele creditorilor validați în cadrul procedurii de lichidare în valoare de 72 670,06 lei, potrivit tabelului de creanțe al SRL „Novalis”.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 230 alin. (5) din Codul civil, excedent al pasivelor față de active poate să existe atunci când active există, însă acestea sunt inferioare pasivelor și astfel, aceste active inferioare pasivelor ar putea fi valorificate fie în continuare în cadrul procesului de lichidare cu acordul tuturor creditorilor după cum prevede Codul civil, sau într-o altă procedură, cum ar fi cea de insolvență. Însă, în cazul în care un astfel de excedent nu există dat fiind faptul că valoarea activelor potrivit bilanțului provizoriu de lichidare este mare de cât valoarea pasivelor după cum avem în cazul de față potrivit bilanțului provizoriu de lichidare al SRL „Novalis”.

Prevederile art. 230 alin.(5) din Codul civil, nu pot avea aplicabilitate la caz fiind interpretate și aplicate eronat, precum că este încălcată și ar exista temei de insolvență, atât de Serviciul Fiscal de Stat, cât și de către instanța de apel care doar a preluat acest argument din poziția greșită a Serviciului Fiscal de Stat.

Astfel, atât timp cât creanța față de SRL „Daleron-Com” în mărime de 18 219 652,69 lei, în conformitate cu normele legale reprezintă un activ al societății și care depășește valoarea pasivelor, nu poate să existe un excedent al pasivelor față de active, pentru a exista astfel potrivit prevederilor art. 230 alin. (5) din Codul civil și temei legal pentru depunerea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență.

Prin urmare, în cazul de față nu există temei legal pentru depunerea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență față de SRL „Novalis”.

Recurentul consideră incorectă invocarea încălcării prevederilor art. 237 din Codul civil după cum susține Serviciul Fiscal de Stat, fiind preluată fără careva apreciere. A menționat că nu are nimic repartizarea activelor nete rămase după satisfacerea pretențiilor creditorilor către membrii (asociații/fondatorii) societății dizolvate SRL „Novalis” cu creanțele care le dețin creditorii. Astfel, invocarea unui astfel de motiv care nu se referă la creditorii, dar la fondatorii SRL „Novalis” este

rezultatul unei interpretări eronate a legii, având în vedere că art. 234 din Codul civil vine cu explicarea acestei situații.

Respectiv, în condițiile în care societatea nu deține bunuri care ar putea fi îndreptate spre satisfacerea creanțelor creditorilor, acestea se consideră conform art. 233 alin. (8) din Codul civil, stinse în legătură cu inexistența bunurilor persoanei juridice ce se lichidează tot în legătură cu inexistența lor, ca rămase după satisfacerea creanțelor creditorilor care ar urma a fi repartizate către membrii (asociații/fondatorii) societății dizolvate și nu există spre repartizare, este evident că nu poate fi pusă în discuție și nici o careva repartiție de active către membrii societății dizolvate.

Prin urmare, nerepartizarea activelor rămase care nu există către membrii (asociații/fondatorii) societății dizolvate SRL „Novalis”, nu poate constitui un motiv de a se considera ca fiind încălcate prevederile art. 234 și art. 237 din Codul civil, respectiv o imposibilitate de încetare a procesului de lichidare, cu radierea societății din Registrul de stat. Mai mult, aceasta nici nu ține de creanțele creditorilor, dar de membrii (asociații/fondatorii) societății dizolvate, astfel că invocarea încălcării acestei norme, care nu are tangență și nici aplicabilitate, se dovedește în cele din urmă a fi rezultatul unei interpretări și aprecieri eronate în această privință.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 02 iunie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr. 5123 din 26 iunie 2022, însă dovada recepționării deciziei contestate lipsește.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că lichidatorul Dorin Ciobanu în interesele SRL „Novalis” în proces de lichidare, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 26 august 2022 împotriva deciziei 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 14 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Prin referința depusă la 03 octombrie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea recursului depus de lichidatorul Dorin Ciobanu în interesele SRL „Novalis” în proces de lichidare cu menținerea deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de lichidatorul Dorin Ciobanu în interesele SRL „Novalis” în proces de lichidare, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de lichidatorul Dorin Ciobanu în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Novalis” în proces de lichidare.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh